

ROMÂNIA
Tribunalul Botosani

AVÂND ÎN VEDERE NOILE MODIFICĂRI LEGISLATIVE,
ADUSE PRIN INTRAREA ÎN VIGOARE A NCPC,
TRIBUNALULBOTOȘANI VĂ ADUCE LA CUNOȘTINȚĂ URMĂTOARELE

Codul de procedură civilă constituie legea de drept comun în materie procedurală, completând dispozițiile legilor speciale care conțin elemente procedurale (art. 2 NCPC).

Dispozițiile NCPC sunt aplicabile numai proceselor și executărilor silite instituite de intrarea acestuia în vigoare.

Competența materială – art. 94-106 NCPC – s-a modificat pragul valoric - judecătoria să soluționeze cererile până la 200.000 lei

-tribunalul devine instanță de drept comun

-valoarea imobilelor în vederea stabilirii competenței se determină în funcție de valoarea impozabilă, stabilită conform legislației fiscale (art. 104)

Competența teritorială alternativă – noutăți:

Cererea de chemare în judecată împotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face și la instanța locului unde ea are un dezmembrământ fără personalitate juridică, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta – art. 109 NCPC.

Cererea de chemare în judecată a mai multor părți poate fi introdusă la instanța competentă pentru oricare dintre aceștia; în cazul în care printre pârâți sunt și obligați accesoriu, cererea se introduce la instanța competentă pentru oricare dintre debitorii principali . Dacă, în mod evident, un pârât a fost chemat în judecată numai în scopul sesizării instanței competente pentru el, oricare dintre pârâți poate invoca necompetența la primul termen de judecată. la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe - art. 112 NCPC și pct. 31 din Legea nr. 76/2012. Instanța domiciliului reclamantului, în cererile privitoare la stabilirea filiației –art. 113 pct. 1 NCPC.

Instanța în a cărei circumscripție domiciliază creditorul reclamant, în cererile referitoare la obligațiile de întreținere, inclusiv cele privind alocațiile de stat pentru copii – art. 113 pct. 2 NCPC.

Instanța domiciliului consumatorului, în cererile având ca obiect executarea, constatarea nulității absolute, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau

denunțarea unilaterală a contractului încheiat cu un întreprinzător ori alt profesionist sau în cererile având ca obiect repararea pagubelor produse consumatorilor art. 113 pct. 8 NCPC.

Competența teritorială exclusivă - noutăți

Cererile formulate de un întreprinzător sau alt profesionist împotriva unui consumator pot fi introduse numai la instanța domiciliului consumatorului – art. 121

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

NCPC. Totuși, părțile pot conveni alegerea instanței competente, numai după nașterea dreptului la despăgubire. Orice convenție contrară este considerată ca nescrisă – art. 126 alin 2 NCPC.

Cererile în materia insolvenței sau concordantului preventiv sunt de competența exclusivă a tribunalului în a cărui circumscripție își are sediul debitorul – art. 120 NCPC

Dacă un judecător are calitatea de reclamant într-o cerere de competența instanței la care își desfășoară activitatea, va sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța în care își desfășoară activitatea. În cazul în care cererea se introduce împotriva unui judecător care își desfășoară activitatea la instanța competentă să judece cauza, reclamantul poate sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța care ar fi fost competentă, potrivit legii.

Incidentele procedurale privitoare la competența instanței (art 129-137

Cpc):

-necompetența de ordine publică (în cazul încălcării competenței generale, când procesul nu este de competența instanței judecătorești; în cazul încălcării competenței materiale, când procesul este de competența unei instanțe de alt grad; în cazul încălcării competenței teritoriale exclusive, când procesul este de competența unei alte instanțe de același grad și părțile nu o pot înlătura.

-în toate celelalte cazuri, necompetența este de ordine privată

-necompetența generală a instanței poate fi invocată de părți ori de judecător în orice stare a pricinii

-necompetența materială și teritorială de ordine publică trebuie invocată de părți ori de către judecător la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe.

-necompetența de ordine privată – poate fi invocată doar de către pârât prin întâmpinare sau, dacă întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu, la primul termen de judecată, la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe.

Strămutarea – va fi judecată, de regulă, de Curtea de Apel – conform art. 142 Cpc.

Reprezentarea – art. 83 alin 3 – La redactarea cererii și a motivelor de recurs, precum și în exercitarea și susținerea recursului, persoanele fizice vor fi asistate și după caz reprezentate, sub sancțiunea nulității numai de către un avocat, cu excepția cazurilor prevăzute de art. 13 alin 2 (situația în care partea sau mandatarul acesteia, șot ori rudă până la gradul II inclusiv, este licențiat în drept).

TERMENE

Cele mai importante termene reglementate în Noul cod de procedură civilă, așa cum a fost acesta modificat prin legea nr. 76/2012, sunt:

- Depunerea întâmpinării – **25 zile** de la comunicarea cererii de chemare în judecată – art. 201 NCPC.

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

- Primul termen de judecată – maxim **60 zile** de la răspunsul la întâmpinare - sau data la care trebuia depusă întâmpinarea sau răspunsul la întâmpinare – art. 196 NCPC.
- Prezentarea la instanță sau la primărie pentru recepționarea citației (în plic închis) în cazul procedurii prin afișare – **7 zile** art. 153- 165 NCPC.
- Amânarea pronunțării – **15 zile**.
- Motivarea hotărârii judecătorești -**30- zile** art. 423 NCPC.
- Termenele de apel și recurs – **30 zile**.

REGULI NOI PRIVIND CITAREA

Citarea și comunicarea actelor de procedură se va face în plic închis, purtând mențiune ” **Pentru instanță. A se înmâna cu prioritate**” – art. 154Cpc.

Comunicarea citațiilor și a altor acte de procedură se poate face de grefa instanței prin telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia, dacă partea a indicat instanței datele corespunzătoare în acest scop.În vederea confirmării, instanța odată cu actul de procedură, va comunica un formular care va conține: denumirea instanței, data comunicării, numele grefierului care asigură comunicarea și indicarea actelor comunicate; formularul va fi completat de către destinatar cu data primirii, numele în clar și semnătura persoanei însărcinate cu primirea corespondenței și va fi expediat instanței prin telefax, poștă electronică sau prin alte mijloace – art. 154 alin 6 NCPC

Citația va fi comunicată personal, iar în cazul refuzului de primire citația va fi depusă în cutia poștală. În lipsa cutiei poștale se va proceda la afișarea înștiințării.

În cazul procedurii prin afișare, partea are obligația să se prezinte după o zi dar nu mai târziu de 7 zile ori când există urgență nu mai târziu de 3 zile dacă instanța de judecată este în altă localitate decât cea în care se face comunicarea pentru ridicarea citației. La expirarea acestui termen procedura se consideră îndeplinită.

JUDECATA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ - REGULI GENERALE

Cererea de chemare în judecată nu va fi comunicată pârâtului automat.

Citarea și comunicarea actelor de procedură se va face în plic închis.

Modificarea cererii de chemare în judecată după primul termen va putea fi făcută numai cu acordul expres al tuturor părților art. 204NCPC

Nu se vor putea depune concluzii scrise, alte documente sau dovada cheltuielilor de judecată după închiderea dezbaterilor-art. 394 NCPC.

Procedura verificarea cererii de chemare în judecată -art. 200 NCPC

Cererea de chemare în judecată, depusă personal sau prin reprezentat, sosită prin poștă, curier, fax sau scanată și transmisă prin poștă electronică ori înscris în formă electronică se înregistrează și primește dată certă prin aplicarea ștampilei de intrare –art. 199 NCPC.

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

Completul căruia i sa repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată îndeplinește cerințele legale.

Când cererea nu îndeplinește aceste cerințe, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de

la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii.

Dacă obligațiile nu sunt îndeplinite în termen, prin încheiere, dată în camera de consiliu, se dispune anularea cererii.

Împotriva încheierii de anulare, reclamantul va putea face cere de reexaminare în termen de 15 zile de la comunicarea încheierii .

Cererea se soluționează prin încheiere definitivă dată în camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de către un alt complet al instanței respective care va putea reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat sau dacă neregularitățile au fost înlăturate în termen în caz de admitere, cauza se retrimite completului inițial investit.

Judecata

Pentru fiecare ședință de judecat se va întocmi o listă cu procesele ce se dezbate în acea zi și care va fi afișată pe portalul instanței și la ușa sălii de ședință cu cel puțin o oră înainte de începerea acesteia. Lista va cuprinde și intervalele orare orientative fixate pentru strigarea cauzelor.

Părțile pot cere instanței, la începutul ședinței, amânarea cauzelor care nu sunt în stare de judecată, dacă aceste cereri nu provoacă dezbateri - art. 220 NCPC.

Începând cu data de 1 iulie 2013, instanța va înregistra ședințele de judecată. Înregistrarea va putea fi ulterior transcrisă la cererea părții interesate, în condițiile legii. Transcrierile înregistrărilor vor fi semnate de președinte și de greșier și vor avea puterea doveditoare a încheierilor de ședință – art. 231 NCPC

Hotărârea judecătorească

Hotărârea se va pronunța în ședință publică.

Toate hotărârile vor fi comunicate chiar dacă sunt definitive –art. 427 NCPC.

Autoritatea de lucru judecat privește dispozitivul, precum și considerentele pe care acesta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasă –art. 430 alin 2 NCPC:

Executarea provizorie de drept a hotărârii - art. 44 NCPC

Hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect:

1. stabilirea modului de exercitare a autorității părintești, stabilirea locuinței minorului, precum și modul de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu minorul.

2. plata salariilor sau a altor drepturi izvorâte din raporturile juridice de muncă, precum și a sumelor convenite, potrivit legii, șomerilor.

3. despăgubiri pentru accidente de muncă;

4. rente ori sume datorate cu titlu de obligație de întreținere sau alocații pentru copii, precum și pensii acordate în cadrul asigurărilor sociale;

5. despăgubiri în caz de moarte sau vătămare a integrității corporale ori sănătății,

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

- dacă despăgubirile sau acordat sub formă de prestații bănești periodice;
6. reparații grabnice;
 7. punerea sau ridicarea sigiliului ori facerea inventarului,;
 8. cereri privitoare la posesie, numai în ceea ce privește posesia;
 9. hotărârile pronunțate în temeiul recunoașterii de către părât a pretențiilor reclamantului, pronunțate în condițiile art. 430;
 10. în orice alte cazuri în care legea prevede că hotărârea este executorie.

Executarea provizorie a hotărârii

Hotărârea judecătorească are putere executorie, în condițiile prevăzute de lege – art. 433 NCPC

Instanța poate încuviința executarea provizorie a hotărârilor privitoare la bunuri ori de câte ori va considera că măsura este necesară în raport cu temeinicia vădită a dreptului ori cu starea de insolvabilitate a debitorului, precum și atunci când ar aprecia că neluarea de îndată a acestei măsuri este vădit prejudiciabilă pentru creditor. În aceste cazuri, instanța îl va putea obliga pe creditor la plata unei cauțiuni – art. 449 NCPC.

Cererea de executare provizorie se va putea face în scris, precum și verbal în instanță până la închiderea dezbaterilor.

Cheltuielile de judecată

Instanța poate, chiar și din oficiu, să reducă motivat partea din cheltuielile de judecată reprezentând onorariul avocaților, atunci când acesta este vădit disproporționat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de avocat, ținând seama și de circumstanțele cauzei. Măsura luată de instanță nu va avea nici un efect asupra raporturilor dintre avocat și clientul său – art. 451 alin 2 NCPC:

Nu vor putea fi micșorate cheltuielile de judecată având ca obiect plata taxei judiciare de timbru și a timbrului judiciar, precum și plata sumelor convenite martorilor.

Dovada cheltuielilor de judecată - Partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada existenței și întinderii lor, cel mai târziu la data închiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei – art. 452 NCPC:

Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii – art. 445 NCPC

Îndreptarea, lămurirea, înlăturarea dispozițiilor contradictorii ori completarea hotărârii nu poate fi cerută pe calea apelului sau recursului, ci numai în condițiile art. 442-444 NCPC.

CĂILE DE ATAC – ASPECTE GENERALE

Apelul devine cu adevărat o cale de atac de drept comun. Practic, cu excepția hotărârilor care vor rămâne definitive în fața primelor instanțe (spre exemplu, hotărâri în cereri privind creanțele având ca obiect plata unei sume de bani până la 2000 lei inclusiv, hotărâri în plângeri contravenționale rutiere și cele vizând ordinea publică) și cu excepția hotărârilor pronunțate în contencios administrativ și în materia azilului care rămân supuse numai recursului, toate hotărârile vor fi susceptibile de a fi atacate cu apel.

Majoritate hotărârilor judecătorești vor putea fi atacate „ numai cu apel” . Practic, în toate situațiile prevăzute de legi speciale în care până la data intrării în vigoare a Noului

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

Cod de procedură civilă se exercită numai calea de atac recursului în condițiile recursului special art. 304 ind. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în noua reglementare aceste hotărâri vor putea fi supuse numai apelului.

Astfel, art. 7 din Legea nr. 76/2012 prevede că dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel, ori de câte ori printr-o lege specială se prevede că hotărârile judecătorești de primă instanță este „definitivă”, de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă aceasta va fi supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară(2) Dispozițiile alin (1) se aplică și în cazul în care printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este „supusă recursului” sau că „poate fi atacată cu recurs” ori, după caz, legea specială folosește o altă expresie similară(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) nu se aplică în materie de contencios administrativ și fiscal, inclusiv în materia azilului”

De asemenea, nu vor fi supuse recursului, ci numai apelului, hotărârile pronunțate în cererile evaluabile în bani de până la 500.000 lei inclusiv precum și cele privind art. 94 pct. 1 lit a - i Cpc.

Calea de atac este dată de lege și nu de judecător - respingerea ca inadmisibilă a unei căi de atac repune partea în termenul de declarare a căii de atac legale –art. 457 alin. 3 NCPC (3) „Dacă instanța respinge ca inadmisibilă calea de atac prevăzută de lege, exercitată de partea interesată în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii cu privire la calea de atac, hotărârea pronunțată de instanța de control judiciar va fi comunicată, din oficiu, tuturor părților care au luat parte la judecata în care s-a pronunțat hotărârea atacată.

De la data comunicării începe să curgă, dacă este cazul, termenul pentru exercitarea căii de atac prevăzută de lege”

Calea de atac în majoritatea situațiilor va fi declarată de la data comunicării hotărârii(spre exemplu, în cazul contestației în anulare sau revizuirii, întrucât, așa cum s-a arătat mai sus, toate hotărârile vor fi comunicate în condițiile NCPC)

APELUL

Majoritatea hotărârilor vor putea fi atacate cu apel conform noilor reglementări.

În foarte multe situații, apelul va reprezenta singura cale de atac – hotărârea pronunțată în apel nemaifiind supusă recursului

Termenul de apel este de 30 zile de la data comunicării hotărârii.

Când hotărârea devine definitivă după apel?

Nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 92 pct. 1 lit. a) –k), în cele privind navigația civilă și activitatea în porturi, conflictele de muncă și de asigurări sociale, în materie de expropriere, în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, precum și în alte cereri evaluate în bani în valoare de până la 500.000 lei inclusiv.

De asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanța de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.

RECURSUL

Devine cu adevărat cale extraordinară de atac.

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

Dispare instituția „modificării” hotărârii atacate.

Sunt reglementate 8 motive de casare – art. 488 NCPC.

Recursul va putea fi formulat numai prin avocat – art. 490 alin. 2 NCPC și art. 13 alin 2 NCPC.

De regulă recursul va fi soluționat de Înalta Curte de Casație și

Justiție cu o procedură de filtru, iar, în cazul de admitere a recursului (cu excepția contenciosului administrativ), casarea va fi numai cu trimitere.

Înscrisurile vor putea fi depuse numai până la primul termen de judecată.

Motivarea hotărârii de recurs va viza exclusiv motivele de casare.

Considerentele deciziei de casare vor viza strict problemele de drept – nu vor mai fi obligatorii sub aspectul necesității administrării unor probe.

Motivele de casare

Conform art. 488 din NCPC, motivele de casare sunt:

- 1.când instanța nu a fost alcătuită conform dispozițiilor legale;
- 2.când judecătorul stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei a fost schimbat, cu încălcarea normelor aplicabile, pe parcursul judecății ori dacă hotărârea a fost pronunțată de un alt judecător decât cel care a luat parte la dez baterea în fond a procesului ;
- 3.când hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică;
- 4.când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;
- 5.când prin hotărârea dată, instanța a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității;
- 6.când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau când cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei;
- 7.când s-a încălcat autoritatea de lucru judecat;
- 8.Când hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

Motivele prevăzute mai sus nu pot fi primite decât dacă ele nu au putut fi invocate pe calea apelului sau în cursul judecării apelului ori deși au fost invocate în termen, au fost respinse sau instanța a omis să se pronunțe asupra lor.

PROCEDURI SPECIALE

În noul Cod de procedură civilă sunt prevăzute următoarele proceduri speciale:

Procedura divorțului

Procedura punerii sub interdicție judecătorească

Procedura de declarare a morții

Măsurile asiguratorii

Procedura partajului

Procedura ordonanței președințiale

Cererile posesorii

Procedura ofertei de plată și consemnațiuni

Procedura ordonanței de plată

Procedura cu privire la cererile de valoare redusă

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept
 Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în timpul uzucapiunii
 Procedura refacerii înscrisurilor și hotărârilor dispărute
 Cauțiunea judiciară
 Procedura ordonanței de plată

Se instituie o unică procedură în materia creanțelor certe, lichide și exigibile – procedura ordonanței de plată – art. 1.013 și următorul NCPC – Prevederile prezentului titlu se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile constând în obligații de plată a unor sume de bani care rezultă dintr-un contract civil inclusiv din cele încheiate între un profesionist și o autoritate contractantă, constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, reglementat sau altui înscris, însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege. Nu sunt incluse în sfera de aplicare a prezentului titlu creanțele înscrise la masa credală în cadrul unei proceduri de insolvență.

Taxă de timbru – 150 lei

Nedepunerea întâmpinării conduce la emiterea ordonanței de plată într-un termen de 45 de zile – art. 1.022

Cererea în anulare se soluționează în complet de 2 judecători.

Modificări ale legislației speciale – legea contenciosului administrativ

-Excepția de nelegalitate vizând un act administrativ individual va fi soluționată de instanță care va judeca fondul cauzei - art. 54 pct. 1 din Legea nr. 76/2012

- Actele administrative normative nu pot forma obiect al excepției de nelegalitate,

-În materie fiscală, valoarea pragului de competență se ridică la 1.000.000 lei

-În cazul admiterii recursului, chiar și la Înalta Curte de Casație și Justiție, regula este casarea cu reținere

-Executarea hotărârilor pronunțate de instanțele de contencios administrativ va fi făcută conform Codului de procedură civilă .

-Dispozițiile legii 544/2004 se completează cu prevederile Codului civil și respectiv Codului de procedură civilă.

Modificări ale legislației speciale – legislația contravențională

Prescripția executării sancțiunilor contravenționale (art. 14 O.G.nr. 2/2001) va putea fi constatată chiar și de instanța investită cu soluționarea plângerii prealabile.

Controlul aplicării și executării sancțiunilor contravenționale principale și complementare va fi de competența exclusivă a instanței contravenționale.

În procedura contravențională, nu vor fi aplicabile cazurile de suspendare datorate lipsei părților și neîndeplinirii unei obligații fixate de instanță.

Hotărârea va fi supusă numai apelului, cu excepția contravențiilor rutiere sau celor de ordine publică.

Dispozițiile O.G. nr. 2/2001 se completează cu prevederile codului penal și ale Codului de procedură civilă.

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

ATENȚIE – După introducerea acțiunii, pe portalul instanței, va apărea numărul dosarului sub care a fost înregistrată cauza, părțile și obiectul dar perioada recomandată pentru începerea procedurii de verificare a cererii, precum și perioada necesară regularizării cererii nu apar, justițiabilii având posibilitatea de a vedea, în format electronic, data pentru care s-a fixat primul termen (dată fixată de judecător, după parcurgerea procedurii prevăzute de art. 200 Cod procedură civilă.

-conform art. 19 din Legea nr. 146/1997 modificată, taxa judiciară de timbru se plătește în numerar, prin virament sau în sistem electronic, în contul bugetului local al unității administrativ teritoriale în care își are domiciliul sau reședința ori după caz, sediul fiscal, debitorul taxei. Costurile operațiunilor de transferare al sumelor datorate ca taxă judiciară de timbru sunt în sarcina debitorului taxei.

Dacă cel care datorează taxă nu are nici domiciliu, nici reședință ori după caz, sediul în România, taxa judiciară de timbru se plătește în contul bugetului local al unității administrativ teritoriale în care se află sediul instanței la care se introduce acțiunea sau cererea.

Conform art. 23 Legea nr. 146/1997, **sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie, la cererea petiționarului, în următoarele cauze:**

- a) când taxa plătită nu era datorată;
- b) când s-a plătit mai mult decât cuantumul legal;
- c) când acțiunea sau cererea rămâne fără obiect în cursul procesului, ca urmare a unor dispoziții legale;
- d) când, în procesul de divorț, părțile au renunțat la judecată ori s-au împăcat;
- e) când contestația la executare a fost admisă, iar hotărârea a rămas irevocabilă.

(2) În cazul prevăzut la lit. d), se restituie jumătate din taxa plătită, iar în cazul prevăzut la lit. e), taxa se restituie proporțional cu admiterea contestației.

(3) Dreptul de a solicita restituirea poate fi exercitat în termen de un an de la data nașterii sale.

(4) Cererea de restituire se adresează instanței judecătorești sau, după caz, parchetului la care s-a introdus acțiunea sau cererea.

AJUTORUL PUBLIC JUDICIAR – OUG NR. 51/2008

Ajutorul public judiciar reprezintă acea formă de asistență acordată de stat care are ca scop asigurarea dreptului la un proces echitabil și garantarea accesului egal la actul de justiție, pentru realizarea unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară, inclusiv pentru executarea silită a hotărârilor judecătorești sau a altor titluri executorii.

Ajutorul public judiciar prevăzut de prezenta ordonanță de urgență se acordă în cauze civile, comerciale, administrative, de muncă și asigurări sociale, precum și în alte cauze, cu excepția celor penale.

Poate solicita acordarea ajutorului public judiciar, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, orice persoană fizică, în situația în care nu poate face față cheltuielilor unui proces sau celor pe care le implică obținerea unor consultații juridice în

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

vederea apărării unui drept sau interes legitim în justiție, fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale.

Prin familie se înțelege soțul/soția, copiii sau alți descendenți în linie dreaptă în vârstă de până la 18 ani aflați în întreținerea solicitantului, precum și copiii sau alți descendenți în linie dreaptă în vârstă de peste 18 ani, dar nu mai mult de 26 de ani, dacă se află în continuarea studiilor și în întreținerea solicitantului.

Se consideră membru al familiei și persoana care are domiciliul ori reședința comună și gospodărește împreună cu solicitantul, copiii sau alți descendenți în linie dreaptă ai acesteia în vârstă de până la 18 ani aflați în întreținerea solicitantului, precum și copiii sau alți descendenți în linie dreaptă în vârstă de peste 18 ani, dar nu mai mult de 26 de ani, dacă se află în continuarea studiilor și în întreținerea solicitantului.

Formele ajutorului public judiciar și condițiile de acordare

Ajutorul public judiciar se poate acorda în următoarele forme:

a) plata onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, pentru realizarea sau ocrotirea unui drept ori interes legitim în justiție sau pentru prevenirea unui litigiu, denumită în continuare asistență prin avocat;

b) plata expertului, traducătorului sau interpretului folosit în cursul procesului, cu încuviințarea instanței sau a autorității cu atribuții jurisdicționale, dacă această plată incumbă, potrivit legii, celui ce solicită ajutorul public judiciar;

c) plata onorariului executorului judecătoresc;

d) scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de executare silită.

Ajutorul public judiciar se poate acorda, separat sau cumulativ, în oricare dintre formele prevăzute la art. 6. Valoarea ajutorului public judiciar acordat, separat sau cumulativ, în oricare dintre formele prevăzute la art. 6 lit. a) - c), nu poate depăși, în cursul unei perioade de un an, suma maximă echivalentă cu 10 salarii minime brute pe țară la nivelul anului în care a fost formulată cererea de acordare.

Beneficiază de ajutor public judiciar în formele prevăzute la art. 6 persoanele al căror venit mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 300 lei. În acest caz, sumele care constituie ajutor public judiciar se avansează în întregime de către stat.

Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 600 lei, sumele de bani care constituie ajutor public judiciar se avansează de către stat în proporție de 50%.

Ajutorul public judiciar se poate acorda și în alte situații, proporțional cu nevoile solicitantului, în cazul în care costurile certe sau estimate ale procesului sunt de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție, inclusiv din cauza diferențelor de cost al vieții dintre statul membru în care acesta își are domiciliul sau reședința obișnuită și cel din România.

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

Ajutorul public judiciar se acordă, potrivit prezentei ordonanțe de urgență, independent de starea materială a solicitantului, dacă prin lege specială se prevede dreptul la asistență judiciară sau dreptul la asistență juridică gratuită, ca măsură de protecție, în considerarea unor situații speciale, precum minoritatea, handicapul, un anumit statut și altele asemenea. În acest caz, ajutorul public judiciar se acordă fără îndeplinirea criteriilor mai sus arătate, dar numai pentru apărarea sau recunoașterea unor drepturi sau interese rezultate ori aflate în legătură cu situația specială care a justificat recunoașterea, prin lege, a dreptului la asistență judiciară sau la asistență juridică gratuită.

La stabilirea venitului se iau în calcul orice venituri periodice, precum salarii, indemnizații, onorarii, rente, chirii, profit din activități comerciale sau dintr-o activitate independentă și altele asemenea, precum și sumele datorate în mod periodic, cum ar fi chiriile și obligațiile de întreținere.

Competența și procedura de acordare a ajutorului public judiciar

Cererea de acordare a ajutorului public judiciar se adresează instanței competente pentru soluționarea cauzei în care se solicită ajutorul; în cazul ajutorului public judiciar solicitat pentru punerea în executare a unei hotărâri, cererea este de competența instanței de executare.

În cazul în care instanța competentă nu se poate stabili potrivit alin. (1), competență este judecătoria în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința solicitantul.

Dacă ajutorul public judiciar este solicitat într-un proces în curs, cererea sau, după caz, cererile de acordare a ajutorului public judiciar se soluționează, dacă legea nu prevede altfel, de completul investit cu soluționarea cererii principale.

Ajutorul public judiciar se acordă oricând în cursul judecătii, de la data formulării cererii de către persoana interesată, și se menține pe tot parcursul etapei procesuale în care a fost solicitat.

Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar este scutită de taxă de timbru.

Ajutorul public judiciar pentru exercitarea unei căi de atac se poate acorda în urma unei noi cereri.

Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar în vederea exercitării unei căi de atac se adresează instanței a cărei hotărâre se atacă, în

mod obligatoriu, înăuntrul termenului pentru exercitarea căii de atac și se soluționează de urgență de un alt complet decât cel care a soluționat cauza pe fond.

Prin introducerea cererii pentru acordarea ajutorului public judiciar, termenul pentru exercitarea căii de atac se întrerupe o singură dată, dacă solicitantul depune în termen de cel mult 10 zile înscrisurile doveditoare prevăzute la art. 14. De la data comunicării încheierii prin care s-a soluționat cererea de ajutor public judiciar ori, după caz, cererea de reexaminare, în sensul admiterii, respectiv al respingerii, începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac.

În cazul admiterii cererii de ajutor public judiciar în condițiile art. 6 lit. a), instanța comunică de îndată încheierea solicitantului și baroului de avocați. Baroul este obligat să desemneze în 48 de ore un avocat cu drept de a pleda în fața instanței de apel

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

sau, după caz, de recurs. Data desemnării avocatului și datele de identificare a acestuia se comunică instanței și solicitantului în cel mult 48 de ore.

De la data desemnării avocatului potrivit alin. (4) începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac.

Dacă hotărârea pronunțată în cauza pentru care s-a încuviințat ajutorul public judiciar este supusă recursului, ajutorul public judiciar acordat în etapa procesuală imediat anterioară în forma prevăzută la art. 6 lit. a) se extinde de drept pentru redactarea cererii și a motivelor de recurs, precum și pentru exercitarea și susținerea acestuia.

Hotărârea pronunțată cu drept de recurs, însoțită de copia încheierii de încuviințare a ajutorului public judiciar se comunică de îndată baroului de avocați, în vederea verificării și confirmării sau, dacă este cazul, desemnării unui avocat cu drept de a pleda în fața instanței de recurs. Pentru recurs avocatul are dreptul la onorariu distinct, stabilit, potrivit legii, de instanța de recurs.

Dacă partea nu a beneficiat de ajutor public judiciar în etapa procesuală anterioară recursului, solicitarea ajutorului public judiciar se face potrivit art. 13.

De la data desemnării sau confirmării avocatului potrivit alin. (2)

începe să curgă un nou termen pentru exercitarea căii de atac a recursului. Dispozițiile art. 13 alin. (4) teza finală sunt aplicabile în mod corespunzător.

Instanța de recurs verifică dacă se mențin condițiile pentru ajutorul public judiciar acordat conform alin. (1). Dacă instanța constată că nu mai sunt îndeplinite condițiile, dispune, prin încheiere, încetarea acestuia și obligarea părții la restituirea, în tot sau în parte, a cheltuielilor avansate de stat sub formă de onorariu de avocat, potrivit alin. (2). Dispozițiile art. 21 sunt aplicabile.

Cererea pentru acordarea ajutorului public judiciar se formulează în scris și va cuprinde mențiuni privind obiectul și natura procesului pentru care se solicită ajutorul public judiciar, identitatea, codul numeric personal, domiciliul și starea materială a solicitantului și a familiei sale, atașându-se înscrieri doveditoare ale veniturilor acestuia și ale familiei sale, precum și dovezi cu privire la obligațiile de întreținere sau de plată. Cererea va fi însoțită și de o declarație pe propria răspundere a solicitantului în sensul de a preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum și quantumul acestui ajutor.

La primirea cererii pentru acordarea ajutorului public judiciar solicitantului i se va pune în vedere faptul că, în cazul pierderii procesului, cheltuielile de judecată ale celeilalte părți vor fi în sarcina sa, precum și posibilitatea restituirii sumelor primite cu titlu de ajutor public judiciar în cazul prevăzut la [art. 17](#) alin. (2).

Instanța poate solicita orice lămuriri și dovezi părților sau informații scrise autorităților competente.

Asupra cererii de ajutor public judiciar instanța se pronunță, fără citarea părților, prin încheiere motivată dată în camera de consiliu.

Împotriva încheierii prin care se respinge cererea de acordare a ajutorului public judiciar cel interesat poate face cerere de reexaminare, în termen de 5 zile de la data comunicării încheierii.

Cererea de reexaminare se soluționează în camera de consiliu de un alt complet,

ROMÂNIA

Tribunalul Botosani

instanța pronunțându-se prin încheiere irevocabilă.

Ajutorul public judiciar poate fi refuzat când este solicitat abuziv, când costul său estimat este disproporționat față de valoarea obiectului cauzei, precum și atunci când acordarea ajutorului public judiciar nu se solicită pentru apărarea unui interes legitim ori se solicită pentru o acțiune care contravine ordinii publice sau celei constituționale.

Dacă cererea pentru a cărei soluționare se solicită ajutor public judiciar face parte din categoria celor care pot fi supuse medierii sau altor proceduri alternative de soluționare, cererea de ajutor public judiciar poate fi respinsă, dacă se dovedește că solicitantul ajutorului public judiciar a refuzat anterior începerii procesului să urmeze o asemenea procedură.

Ajutorul public judiciar poate fi refuzat atunci când solicitantul pretinde despăgubiri pentru atingeri aduse imaginii, onoarei sau reputației sale, în condițiile în care acesta nu a suferit vreun prejudiciu material, precum și în cazul în care cererea decurge din activitatea comercială sau dintr-o activitate independentă desfășurată de solicitant.

Orice persoană interesată va putea sesiza oricând instanța care a încuviințat ajutorul public judiciar, prezentând dovezi cu privire la situația reală a celui căruia i s-a încuviințat cererea; ajutorul public judiciar nu se suspendă în cursul noilor cercetări.

Dacă instanța constată că cererea de ajutor public judiciar a fost făcută cu rea-credință, prin ascunderea adevărului, va obliga, prin încheiere, pe cel care a beneficiat nejustificat de ajutor public judiciar la restituirea cu titlu de despăgubire a sumelor de care a fost scutit, precum și la o amendă în cuantum de până la 5 ori suma pentru care a obținut nejustificat scutirea.

Împotriva încheierii se poate face numai cerere de reexaminare, putându-se solicita motivat să se revină asupra despăgubirii sau a amenzii ori să se dispună reducerea acestora. Cererea se face în termen de 5 zile de la data comunicării încheierii și se soluționează de un alt complet, prin încheiere irevocabilă.

Cheltuielile pentru care partea a beneficiat de scutiri sau reduceri prin încuviințarea ajutorului public judiciar vor fi puse în sarcina celeilalte părți, dacă aceasta a căzut în pretențiile sale. Partea căzută în pretenții va fi obligată la plata către stat a acestor sume.

Dacă partea care a beneficiat de ajutor public judiciar cade în pretenții, cheltuielile procesuale avansate de către stat rămân în sarcina acestuia.

Instanța poate dispune însă, odată cu soluționarea cauzei, obligarea părții care a beneficiat de ajutor public judiciar la restituirea, în tot sau în parte, a cheltuielilor avansate de către stat, dacă prin comportamentul nediligent avut în timpul procesului a cauzat pierderea procesului ori dacă prin hotărâre judecătorească s-a constatat că acțiunea a fost exercitată abuziv.

În cazul în care persoana care îndeplinește condițiile prevăzute la [art. 8](#) alin. (1) sau (2) face dovada că, anterior începerii procesului, a parcurs procedura de mediere a litigiului, beneficiază și de restituirea sumei plătite mediatorului cu titlu de onorariu. De același drept beneficiază și persoana care îndeplinește condițiile prevăzute la [art. 8](#) alin. (1) sau (2), dacă solicită medierea după începerea procesului, dar înainte de prima zi de înfățișare. Suma la a cărei restituire partea are dreptul se stabilește de instanță, prin încheiere pronunțată potrivit [art. 15](#).

ROMÂNIA
Tribunalul Botosani

Dispozitivul încheierii cuprinzând obligația de plată a sumelor prevăzute la [art. 17](#) alin. (2) și [art. 18](#) constituie titlu executoriu.

În cazul în care titlul executoriu este temei pentru executarea unei creanțe bugetare, acesta va fi comunicat din oficiu organelor competente.

Fondurile necesare acoperirii cheltuielilor pentru acordarea ajutorului public judiciar de către stat în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, denumit în continuare fondul pentru ajutor public judiciar, se constituie din sumele prevăzute la [art. 25](#) alin. (1) și [art. 26](#) alin. (1) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare.

Fondul pentru ajutor public judiciar se cuprinde distinct în bugetul de venituri și cheltuieli al Ministerului Justiției.

Sumele reprezentând onorariile avocatului, expertului, traducătorului, interpretului, executorului judecătoresc sau mediatorului se plătesc în cont bancar, prin virament sau în numerar, prin compartimentele economice ale tribunalelor.